

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Роман ГРЕШКО

«28» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

МЕНЕДЖМЕНТ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Обов'язкова

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій і адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Економічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

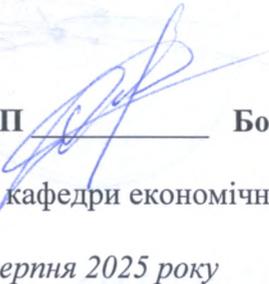
Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент малого і середнього бізнесу» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування», спеціальності 073 Менеджмент, галузі знань 07 Управління та адміністрування, 2022 рік.

Розробник:

Поченчук Г.М., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н, професор

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Поченчук Г.М., доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування, д.е.н, професор

Погоджено з гарантом ОП **Богдан СТОРОЩУК**

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, менеджменту та адміністрування

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Зоя ГАЛУШКА**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради економічного факультету **Ірина НИКИФОРАК**

Мета навчальної дисципліни «Менеджмент малого і середнього бізнесу»: набуття знань, вмінь і практичних навичок, необхідних для виконання функцій менеджменту щодо організаційно-економічного механізму функціонування суб'єктів малого підприємництва. Для досягнення мети при вивченні навчальної дисципліни необхідно вирішити наступні завдання: вивчення методів аналізу і планування основних економічних і соціально-економічних показників, які характеризують діяльність господарюючих суб'єктів малого і середнього підприємництва; - розвиток самостійності мислення і інтерпретації при оцінці результатів фінансово-економічної діяльності організації малого і середнього бізнесу; освоєння основ управління економічної діяльності організації малого і середнього бізнесу та обґрунтування пропозицій щодо їх вдосконалення з урахуванням критеріїв соціально-економічного ефективности, ризиків і можливих соціально-економічних наслідків; вивчення нормативно-правової бази державного регулювання і підтримки організацій малого і середнього бізнесу; - набуття вмінь застосовувати отримані знання в умовах, що моделюють професійну діяльність.

Пререквізити: «Менеджмент», «Теорія організації», «Менеджмент персоналу», «Операційний менеджмент», «Економічний аналіз».

Результати навчання.

Результатом вивчення навчальної дисципліни є формування ряду загальних та професійних компетентностей, а також забезпечення програмних результатів навчання, які передбачені освітньою програмою в межах змістовної проблематики курсу.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
СК* 16. Здатність до інноваційної діяльності в умовах невизначеності та ризикованості зовнішнього середовища.

СК* 18. Здатність підтримувати високий рівень організаційної культури та надійну репутацію організації в ринковому середовищі

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН* 18. Розробляти плани розвитку бізнесу та здійснювати керівництво їх реалізацією.

ПРН* 19. Обирати на ринку локальні, перспективні, інноваційні ніші для розвитку малого бізнесу

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4-й	7-й	5	150	30	30			90		іспит
Заочна	4-й	7-й	5	150	8	6			136		іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи малого і середнього підприємництва.													
Тема 1. Сутність та роль малого і середнього бізнесу в економіці	15	3	3			9		1					
Тема 2. Сучасні форми організації малого і середнього бізнесу	15	3	3			9		1					
Тема 3. Організація діяльності підприємств малого і середнього бізнесу	15	3	3			9		1					

Тема 4. Державна політика розвитку малого і середнього бізнесу	15	3	3			9		1				
Тема 5. Самоврядування в малому і середньому бізнесі	15	3	3			9			2			
Всього за М1	75	15	15			45						
	Змістовий модуль 2. Особливості управління в малому і середньому бізнесі.											
Тема 6. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації.	15	3	3			9		1				
Тема 7. Бізнес-план як форма викладу бізнес-ідеї.	15	3	3			9		1				
Тема 8. Основи управління малим і середніми підприємствами.	15	3	3			9		1				
Тема 9. Функціональні сфери менеджменту МСБ.	15	3	3			9		1				
Тема 10. Аналіз бізнес-процесів на малих і середніх підприємств.	15	3	3			9			2			
Всього за М2	75	15	15			45						
Усього годин	150	30	30			90						

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми
1	<p><i>Тема 1. Сутність та роль малого і середнього бізнесу в економіці</i></p> <p>1. Еволюція підходів до розуміння категорій «бізнес» та «підприємництво»</p> <p>2. Сутність і соціально-економічне значення малого та середнього бізнесу в економіці.</p> <p>Економіко-правове визначення суб'єктів малого та середнього бізнесу.</p>
2	<p><i>Тема 2. Сучасні форми організації малого і середнього бізнесу</i></p> <p>1. Організаційні-правові форми підприємництва.</p> <p>2. Види господарських товариств та їх характеристика.</p> <p>3. Франчайзинг як форма підприємницької діяльності.</p> <p>4. Форми об'єднань підприємств в Україні.</p>
3	<p><i>Тема 3. Організація діяльності підприємств малого і середнього бізнесу</i></p> <p>1. Механізм державної реєстрації підприємства.</p> <p>2. Ліцензування підприємницької діяльності.</p> <p>3. Захист прав інтелектуальної власності у підприємницькій діяльності.</p> <p>4. Порядок ліквідації підприємства та призупинення діяльності.</p>
4	<p><i>Тема 4. Державна політика розвитку малого і середнього бізнесу</i></p> <p>1. Сутність та необхідність державної підтримки МСБ.</p> <p>2. Напрями державної політики у сфері розвитку МСБ.</p>

	<p>3. Фінансово-кредитна підтримка МСБ.</p> <p>4. Залучення безробітних до організації підприємницької діяльності.</p> <p>5. Ініціатива Європейського Союзу «EU4Business».</p>
5	<p><i>Тема 5. Самоврядування в малому і середньому бізнесі</i></p> <p>1. Важливість об'єднання підприємців у сучасних умовах розвитку.</p> <p>2. Форми самоорганізації підприємців малого і середнього бізнесу</p> <p>3. Характеристика інституцій підтримки підприємництва, що діють в Україні.</p>
6	<p><i>Тема 6. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації.</i></p> <p>1. Поняття підприємницької ідеї.</p> <p>2. Поняття та зміст стартапу.</p> <p>3. Технології прийняття підприємницьких рішень.</p>
7	<p><i>Тема 7. Бізнес-план як форма викладу бізнес-ідеї.</i></p> <p>1. Етапи створення бізнес-плану.</p> <p>2. Характеристика основних розділів бізнес-плану.</p> <p>3. Технологія складання бізнес-плану</p>
8	<p><i>Тема 8. Основи управління малим і середніми підприємствами</i></p> <p>1. Особливості малого і середнього бізнесу як об'єкта управління.</p> <p>2. Менеджер і власник бізнесу: розподіл управлінських ролей.</p> <p>3. Організація управління малим/середнім підприємством.</p> <p>4. Стратегічне та оперативне планування в малому бізнесі.</p>
9	<p><i>Тема 9. Функціональні сфери менеджменту МСБ.</i></p> <p>1. Особливості управління персоналом в МСБ</p> <p>2. Особливості фінансового менеджменту в МСБ</p> <p>3. Маркетинг в МСБ.</p> <p>4. Комунікації в бізнесі.</p> <p>5. Інноваційні методи управління</p>
10	<p><i>Тема 10. Аналіз бізнес-процесів на малих і середніх підприємствах.</i></p> <p>1. Поняття та види бізнес-процесів.</p> <p>2. Необхідність налагоджування бізнес-процесів.</p> <p>3. Бізнес-процеси та моделювання.</p>

Тематика практичних занять

№	Назва теми
1	<p><i>Тема 1. Сутність та роль малого і середнього бізнесу в економіці</i></p> <p>Завдання:</p> <p>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми.</p> <p>1. Бізнес як вид економічної діяльності.</p> <p>2. Середовище та принципи ведення бізнесу</p> <p>3. Сутність і соціально-економічне значення малого та середнього бізнесу в економіці.</p> <p>4. Основні сфери діяльності підприємств малого і середнього бізнесу</p>
2	<p><i>Тема 2. Сучасні форми організації малого і середнього бізнесу</i></p> <p>1. Підходи до визначення підприємницької діяльності.</p> <p>2. Суб'єкти підприємницької діяльності (фізичні та юридичні особи).</p> <p>3. Цілі та учасники організацій.</p> <p>4. Специфіка видів підприємництва в сучасних умовах.</p>
3	<p><i>Тема 3. Організація діяльності підприємств малого і середнього бізнесу</i></p> <p>Законодавчі обмеження діяльності підприємств.</p> <p>Вимоги до статутного фонду підприємств різних організаційно-правових форм</p> <p>Поняття ліцензії та ліцензування.</p> <p>Ліцензійні умови.</p> <p>Заходи щодо захисту прав інтелектуальної власності.</p>

	Порядок ліквідації та/або призупинення діяльності підприємства
4	<i>Тема 4. Державна політика розвитку малого і середнього бізнесу</i> Напрямки адміністративно-правового впливу на малий бізнес в Україні Державна політика підтримки малого підприємництва, етапи формування Завдання державної програми підтримки малого бізнесу Державне регулювання малого бізнесу в Україні.
5	<i>Тема 5. Самоврядування в малому і середньому бізнесі</i> 1. Необхідність та форми самоорганізації малого бізнесу 2. Роль підприємницьких організацій самоврядування в ринковій економіці 3. Профспілки і малий бізнес в Україні
6	<i>Тема 6. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації.</i> Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми. Як розпочинав свою справу один із відомих бізнесменів? (особу вибрати самостійно). Визначення перспективних напрямів господарської діяльності. Маркетингова розвідка та пошук нових ніш для бізнесу. Порівняльна характеристика бізнес-ідей: завдання менеджера щодо їх реалізації
7	<i>Тема 7. Бізнес план як форма викладу бізнес-ідей.</i> Цілі, задачі, принципи побудови бізнес-плану. Основні етапи бізнес-планування Відмінності бізнес-плану від інших видів плану Принципи побудови бізнес-плану Етапи створення бізнес-плану Технологія складання бізнес-плану
8	<i>Тема 8. Основи управління малим і середніми підприємствами</i> Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми. Охарактеризувати стратегічне планування в малому і середньому бізнесі. Охарактеризувати професію менеджера за одним із сучасних напрямів Стратегія як необхідна складова для малого та середнього бізнесу
9	<i>Тема 9. Функціональні сфери менеджменту у малому і середньому бізнесі.</i> Мотивація та управління персоналом у малому та середньому бізнесі. Лояльність працівників як засіб підвищення організаційної ефективності. Контроль у малому та середньому бізнесу. Система обміну інформацією у малому та середньому бізнесі. Комунікації у малому та середньому бізнесі.
10	<i>Тема 10. Аналіз та оптимізація бізнес-процесів на малих і середніх підприємствах.</i> З чого розпочати управління бізнес-процесами (БП)? Відмінність управління БП та автоматизації БП Технології опису бізнес-процесів (БП) Карта потоку створення цінності та дизайн БП Показники оцінки операційної ефективності БП Інструменти покращення процесів

Самостійна робота здобувачів

№	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>Тема 1. Сутність та роль малого і середнього бізнесу в економіці</i> Переваги і недоліки малого підприємства. Еволюція підходів до розуміння категорій «бізнес» та «підприємництво» Найприбутковіші підприємства сьогодення.	9

2.	<i>Тема 2. Сучасні форми організації малого і середнього бізнесу</i> Фактори, що обумовлюють вибір організаційної форми підприємства. Переваги і недоліки (організаційні, економічні, регулятивні) різних правових форм Франчайзинг як спосіб організації і розвитку малих фірм.	9
3.	<i>Тема 3. Організація діяльності підприємств малого і середнього бізнесу</i> Державна реєстрація суб'єкта малого підприємництва (малі підприємства та ФОПи) Найгучніші справи про банкрутство.	9
4.	<i>Тема 4. Державна політика розвитку малого і середнього бізнесу</i> Податкова політика держави та фінансування підприємств малого та середнього бізнесу. Державна політика підтримки малого підприємництва: етапи формування Завдання державної програми підтримки малого бізнесу	9
5.	<i>Тема 5. Самоврядування в малому і середньому бізнесі</i> Профспілки і малий бізнес в Україні Форми самоорганізації малого і середнього бізнесу Характеристика інституцій підтримки підприємництва, що діють в Україні	9
6.	<i>Тема 6. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації.</i> Як розпочинав свою справу один із відомих бізнесменів? (особу вибрати самостійно). Визначення перспективних напрямів господарської діяльності. Маркетингова розвідка та пошук нових ніш для бізнесу. Порівняльна характеристика бізнес-ідей: завдання менеджера щодо їх реалізації	9
7.	<i>Тема 7. Бізнес план як форма викладу бізнес-ідеї.</i> Характеристика бізнес-плану діючого бізнесу. Обрати практичний кейс діючого бізнесу та охарактеризувати бізнес-ідею та особливості бізнес-плану (за доступними відео, наприклад проекту: «Бізнес-план» — спільний проект Громадського про малий і середній бізнес в Україні. Посилання на один з ресурсів https://www.youtube.com/watch?v=5AMx6ULgGv0).	9
8.	<i>Тема 8. Основи управління малим і середніми підприємствами</i> Менеджер як організатор ефективного управління Процес прийняття управлінських рішень на малому/середньому підприємстві	9
9.	<i>Тема 9. Функціональні сфери менеджменту у малому і середньому бізнесі.</i> Стиль і методи керівництва малим/ середнім підприємством. Виробнича інфраструктура малого підприємництва та інвестиційна політика.	9
10.	<i>Тема 10. Аналіз та оптимізація бізнес-процесів на малих і середніх підприємствах.</i> 7 кроків створення системи управління БП Кейси операційної ефективності лідерів ринку	9

Методи навчання

Для досягнення освітньої мети та прогнозованих програмних результатів використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології.

Методи навчання:

- словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебіари та ін.);
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни. ІНДЗ може бути виконано за допомогою використання результатів неформального навчання в рамках тематики курсу. Наприклад, використання платформи Дія. Освіта. Результат, який зраховується як ІНДЗ – відповідний сертифікат.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

- контрольні роботи (тематичні);
- тестові завдання, опитування, індивідуальні завдання;
- аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті;
- презентації результатів виконання завдань;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми поточного та підсумкового контролю:

- формами поточного контролю є усна чи письмова відповідь студента;
- формою підсумкового контролю є екзамен.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожную тему (опитування, тестування, виконання індивідуальних завдань). Загальна (максимальна) кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (іспит).

У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до підсумкового контролю.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових (презентацій) завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, висвітлення проблематики в теоретичних концепціях та парадигмах, використання літературних джерел, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференціях).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують всі завдання, які передбачені. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	ІНДЗ	T6	T7	T8	T9	T10	ІНДЗ		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Внутрішні та зовнішні джерела фінансування МСБ. Форми фінансування МСБ (кластеризація, франчайзинг, субконтрактація).
2. Державна політика підтримки малого підприємництва, етапи формування
3. Добровільні об'єднання підприємницьких структур
4. Економічна основа спільного підприємництва у МСБ.
5. Життєвий цикл організацій у МСБ. Організаційна культура у МСБ.
6. Завдання державної програми підтримки МСБ.
7. Значення малого бізнесу в економіці розвинутих країн. Формулювання і реалізація стратегії фірми. Організаційне проектування у малому та середньому бізнесі.
8. Зовнішнє середовище МСБ.
9. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів малого бізнесу.
10. Інвестиційні рішення у МСБ. Підприємницькі ризики у МСБ.
11. Ініціатива Європейського Союзу «EU4Business»: доступ до фінансування, доступ до ринків, доступ до знань. Кредитні програми Європейського інвестиційного банку.
12. Інформаційна підтримка МСБ. Міжнародні програми розвитку та підтримки малого та середнього бізнесу.
13. Кадрова складова та безпека МСБ.

14. Контроль у малому та середньому бізнесу. Система обміну інформацією у малому та середньому бізнесі.
15. Менеджмент малого та середнього бізнесу як вид професійної діяльності. Сутність, зміст, суб'єкт та об'єкт управлінської праці у малому та середньому бізнесі
16. Мікробізнес: сутність і характеристика.
17. Нормативно-правові вимоги до суб'єктів МСБ. Державна реєстрація суб'єктів МСБ.
18. Ознаки діяльності менеджера. Сфери менеджменту в малому та середньому бізнесі.
19. Організаційний розвиток МСБ: поняття, способи, напрями. Подолання опору змінам. Припинення діяльності МСБ.
20. Організаційні форми малого та середнього бізнесу. Середовище малого та середнього бізнесу.
21. Основні види діяльності у сфері МСБ.
22. Особливості створення підприємств різних форм власності. Вимоги до статутного фонду.
23. Патентування і ліцензування у МСБ.
24. Підприємницькі ідеї та методи їх реалізації.
25. Планування діяльності суб'єктів малого та середнього бізнесу. Система планів бізнес-організації.
26. Прийняття управлінських рішень: установлення пріоритетності завдань. Основні вимоги до прийняття та виконання управлінського рішення.
27. Профспілки і малий бізнес в Україні.
28. Реєстрація підприємств різних форм власності.
29. Ролі менеджера в малому та середньому бізнесі. Вимоги до менеджерів.
30. Роль держави у створенні сприятливого середовища для розвитку малих і середніх суб'єктів підприємницької діяльності.
31. Форми державної підтримки малого та середнього бізнесу.
32. Роль МСБ в національній економіці
33. Роль підприємницьких організацій самоврядування в ринковій економіці.
34. Стиль та методи керівництва в малому та середньому бізнесі. Особливості менеджменту малого та середнього бізнесу.
35. Сутність і необхідність державної підтримки малого та середнього бізнесу. Напрями державної політики в сфері розвитку малого та середнього бізнесу.
36. Сутність і соціально-економічне значення малого та середнього бізнесу в економіці. Економіко-правове визначення суб'єктів малого та середнього бізнесу.
37. ФОП як організаційна форма малого бізнесу.
38. Франшиза як спосіб організації своєї справ.

Зарахування результатів неформальної освіти

Згідно Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (27.11.24) здобувачу освіти можуть бути зараховані як результати вивчення окремих тем освітньої компоненти результати неформальної освіти, здобутої на освітніх платформах Дія.Освіта, Udemy, Coursera, Ukraine Global Faculty та ін., які підтверджені сертифікатом й відповідають тематиці.

Рекомендована література

Основна

1. **Поченчук Г.** Менеджмент у малому бізнесі. Організація власного бізнесу: навч. посіб: за ред к.е.н. Ткача Є.В.. Чернівці : Чернвец. нац. ун-т. ім. Ю.Федьковича. 2023. С. 91-102.
2. Краус Н., Краус, К., **Поченчук Г.** Жіноче підприємництво: ризики, інструменти підтримки, механізми реалізації. Innovation and Sustainability. 2023. № 2. С. 46–59. <https://doi.org/10.31649/ins.2023.2.46.59>.

3. **Поченчук Г.М.,** Бабух Ю.Ю. Цифрові тренди розвитку малого та середнього бізнесу. Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці. Матеріали VIII Міжнародної науково-методичної конференції. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. С.128-130. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6845>
4. **Поченчук Г.М.** Фінансові інструменти для розвитку малого і середнього бізнесу. Фінансові інструменти сталого розвитку економіки : матеріали V міжнародної науково-практичної конференції (27 квітня 2023 р.). – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2023.
5. Великий малий: відновлення економіки світ покладає на МСБ. URL: <https://business.ua/uk/node/11188>
6. Краус К. М. Внутрішньо-організаційні заходи з удосконалення управління маркетингом малих підприємств торговельної галузі України. Ефективна економіка. 2016. 11. С. 45-49. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.
7. Кузнецова, І. О., Сокурєнко, І. А. Стадії життєвого циклу малого підприємства : характеристика та специфіка прийняття управлінських рішень. Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. 2019. № 1 (69). С. 179–188.
8. Організація бізнесу в Україні: правові форми: URL <https://www.victorija.ua/dovidnik/orhanizatsiya-biznesu-v-ukrayini-pravovi-formy.html>
9. Основи підприємництва: Підручник / під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с., С.16

Допоміжна

1. Атамас П.Й. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу. URL: http://pidruchniki.ws/12250719/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/nedoliki_malogo_biznesu
2. Брежнева-Єрмоленко О.В. Інтелектуальна складова в структурі елементів нової економіки. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. №3(105). С.4-12.
3. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики. К.: Т-во «Знання», КОО. 2005. 302с.
4. Васильців Т.Г. Економіка малого підприємства: Навч. посіб. К., 2013. 446 с
5. Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва. URL: <http://www.dkrp.gov.ua>.
6. Дикань В. Л. Украина в глобальной миросистеме: особенности и последствия государственной экономической политики. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. Вып. 59. С. 11-19
7. Дикань О. В. Розвиток малого бізнесу в Україні: проблеми та шляхи забезпечення. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. № 57. С.58-66.
8. Жигір А.А. Сутність підприємництва та чинники його економічного розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 20. С.28-33, С.30
9. Корешков В., Кусакін М., Осмола І. Інтегровані системи менеджменту організації. Особливості, проблеми і шляхи вирішення. *Стандартизація сертифікація якості*. 2007. №1. С. 54-61.
10. Красота О. В. Мале підприємництво: економічна сутність та роль у подоланні кризи. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Економіка»*. 2010. Вип. 117. С. 37–40.
11. Кузьмін О., Петришин Н., Сиротинська Н. Нова парадигма побудови систем менеджменту. Науковий вісник. «Демократичне врядування» Вип. 6. 2011. С.38-44.
12. Лимар О.Ф. Кількісна та якісна характеристика суб'єктів малого підприємництва в країнах європейського союзу. *Вісник Житомирського національного агроєкологічного університету: науково-теоретичний збірник*. 2011. № 2 (29). т.2. С.149-156.
13. Липчук В. В., Коробка С.В. Праксиологічні засади управління малим підприємством у сучасних умовах. *Збірник наукових праць. Економічні науки. Серія «Економіка та менеджмент»*. Луцький національний технічний університет. 2010. Випуск 7 (26). Частина 2. С.112-117.

14. Остапчук О.В. Метод компромісного вибору оптимальної організаційної структури. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2017. №3,Т.1. С. 88-91.
15. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
16. Половян О.В., Петренко К.Г. Основи управління малим підприємством. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 6 (96). С. 131-135.
17. Полякова О.М. Соціальна відповідальність малого бізнесу як його конкурентна перевага. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. Вип. 60. С. 33-39.
18. Синицина Г.А., Рачкован О.Д. Основи бізнесу та підприємницької діяльності : конспект лекцій. Харків : ХДУХТ. 2019. 93 с.
19. Скібіцька Л. І. Менеджмент підприємницької діяльності. Книга перша: Організація бізнесу. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2010. 820 с.
20. Табінський В.А. Проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні. *Молодий вчений*. 2017. № 3 (43). С. 848-851.
21. Толстова А.В. Проблеми розвитку малого бізнесу в Україні. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. Вип. 60. С. 55-62.
22. Фролова Н.Л. Аналіз державної політики в сфері розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. Вип. 60. С. 62-71.

Інформаційні ресурси

1. Програми підтримки малого і середнього підприємництва на державному рівні. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=fd7fb228-3d3c-43d6-a9a5-34eea3e04718&title=PidtrimkaMalogoISerednogoPidprimnitstvaNaDerzhavnomuRivni>
2. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua/>
3. Аналітичними документами про стан МСП. URL: <https://www.sme.gov.ua/analytics>
4. Інформаційні матеріали щодо стану та розвитку малого і середнього підприємництва. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=5f43eb87-a668-4ea4-9db3-b46a02c5a782&title=StatistichniTaInformatsiiniMaterialiSchodoStanuTaRozvitkuMalogoISerednogoPidprimnitstva>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf> ;

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf> .